

ACC. N:R. M. 8058:1-14.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Landskap: Skåne
Härad: Ö. Göinge
Socken: Orkuno
Uppteckningsår: 1941
Upptecknat av: B. J. Jansson
Adress: Lönstoda
Berättat av: Per Bengtsson
Född år: 1854 i Kärnabäck.

Lidan 1. Juvverihistorier.
" 12 Om berättaren och
hans släkte.

Skriv endast på denna sida!

Tjuverihistorier.

- Hos Kils i Skövde hade stulits blånnvin. Kils skrev då ett brev min bror Kristian om bad honom genom Jon Båiles son Jon i Bäckslunde söka utförda grannskapet. Jon Båiles nabo, Pelle Båla Bengt troddes vara den som mottagit och gömt tjuvgodset.

Den 5 okt. 1867 hände följande. Man hade på dagen bytt gille till Jon Båiles. Sedan de ätit kvällen, som var risgröt, skulle unge - Jon gå till Tömlund, där ett hus brann. Eldsvådan skulle ha varit anlagd. Detta hände mellan 8-9 på kvällen.

Några hundra meter från hemmet blev han skjuten, när han gick vägen fram. Icke förrän dagen efter saknades han. Vid sökandet efter honom fann man blodstänk på vägkanten. Liket hade mördaren satt ett stycke från vägen, där det fanns efter något sökande. Mördaren var Pelle Båla Bengt. Han fick blott ett års fängelse, då han inför rätten påstod att de brottats, varvid skottet gick av. Den stulna brännvinskaggen bitades senare av en gubbe, som högg is i skogen.

På mordplatsen postades sedan upp ett stenmärke, i vilken sattes

en trätable med följande inskription: "Här min förra far
åron Bengt Persson med ett
skott dödat Jon Jonsson". Far-
tan blev senare sönderslagen.

En bro till unga-jon blev
i Amerika skjuten av väder. En
person siktede på honom
med en bössa, på vilken ej fanns
knallhatt och trycktes av, med
påföljd att skottet gick. Lite
brut på cylindern var nog för
att skottet skulle bli av.
med så olycklig påföljd.

Jon Baile fanns en tid senare
död i en vid Skinnemyra
bro, som det troades ihjälslagen
av en kare kallad Loppa-Pan.

vilken senare drog till Amerika.
Jon Bäile skall ha sist besökt
den s. k. Grotta berg i V. Flyboda,
där han råkat i tvist med sin
barnsman. En bro till Jon Bäile
dumbrände.

Folk, som färdades vägen från
Loshult till Lönsboda, vägade
ej sedan mördets inbrott färdas
genom Flyboda mark, där
Grotta berg fanns. Det hände
många gånger att man begärde
att få logi till värd i Lönsboda,
hellre än att riskera överfall.

En visa om det tjufband som
bildades i orten finns bevarad,
som böjor: I Bäilalshult o i
Flyboda bo en sju, att tjua som stjäla inob.

Jonas Krons i Flyboda var av
en äldre generation. Han skall
ha varit de andra att stjåla.

Han sadas kunna trocka så
långsamt till gicks att öppna.
Blått bara att tag fört i "neg-
labarna", sedan gick låsen
till att öppna. Tice Mattia
Olas i Källaboda stal han en
dragarmetning. Den fanns sedan
hos Krons stunderkurum. Ett
vare om honom löd:

Ja Krons det var en idog man,
när andra sovo vakade han.

För andra saknade,
när de vakade,
det ägde han.

Sedan det nya tjuvbandet nya.

niscats, begynte dess medlem-
mar att på middag till Mattsa-
Olas. Ola tog emot och förvarade
Tjuvgaards. Till Fröstens i Lilla
Loshult stals silver, sängkläder
m. m., vilket kom till Mattsa-
Olas. Man skall denna gång ha
bedövat hundan.

En sergent Nordqvist i
Ulfskult hade stulit sängklä-
der ^{m. m.} tjugust. Nordqvist kom en dag
ridande till Tärnabroa för att
ransaka. Min bror Björn var
därvid behjälplig som fjär-
dingman. Man hittade då en
börsta, en dyra och en puda,
som kommit från Ulfskult. Det
blev förlor, men Ola påstod sig

na köpt sakerna av Pelle - Billa - Brigt. Efteråt tog man till-
Ola och satte på pudan, för
att göra natt av honom, medan
man dansade kring honom.

En fattig torpare i Skattebo, ²
Våse - Jon blev bestulen på
nåttan och valde han ägde. En
bunta garn fanns till Mattsa-
Olas. Nyckboende Purnsson
skulle förhöra Våse - Jon. Men
denna var så kraftigt att Pu-
nsson måste förmåna honom
att bruka mildare ord sätt.

- Det är inför rätten ni skall
svära. Men Våse - Jon svarar än
kraftigare. Inför domaren svar
han även så att denne höpnade.

Man tog sedan upp offer i kyrkan till Våse - Jon. Man hade vid stölden varit borta från hemmet och ^{intill} fjälva sängsläderna hade stulits.

Det hade stulits linne, dynor och pudor i Fårhult i Finsland. Man satte gennast i gång spänningar efter tjuvarna. I Trångbyttan hade man tvärlämnat man stölden till Lure och Palle gå åt norr. Inom kort kom bud till min bror Björn att rannsaka till Mattia - Olof. Man gjorde så. Först hittades en stövel, vilken en bonde i Fårhult köndes. En båt var märkt på den. Alla sakerna hittades sedan på bo-

gen. Sedan togas brudarna och
fördes till Växjö, till stjärn i
Småland skulle de lätt bli.
Man hade tjugo vittnen med
Mattias-Ola. Både Ola och hans
bror Jon i Tomelilla blevo dömda.
Jon hade visat av tjusvar-
na. Men Pelle-Båla-Bunge
och Jär-Pellen kunde man ej
få fast. Lite sista möte hade
de vid våra bänkar.

Käglan är senare spordas att
en postkörare blivit skjuten
uppåt landet. Några dagar efter
dena händelsen kom en kare
körande med en utslädd häst,
som sattes in till vårt. Om två
dagar dog hästen av överanstäng-

ning. Min bror Björn hade tänkt
ta Isallen, men någon avröddes
konst.

På 1890-talet var korpsal Ri-
kardi körde posten från Orby
till Lönnsboda, hade en gång Orsa-
Lennan gjort upp en mätte på
vägen i Baggmulls mark i tanke
att röva postskäsen. Men på
postskjutsen åkte även hand-
lare Olsson i Lönnsboda. Orsa-
Lennan högg tag i hästen,
som stred vid Elden.

- Om du ej släpper, så snal-
lar det skrek Rikardi, som
var försedd med revolver.

- Bara skjut sade Olsson.

Orsa-Lennan måste ge sig

iväg utan något resultat. Sedan
elden togats undan kunde
man åka vidare.

Min mor hette Elva Kris-
tiansdotter. Hennes far hette
Kristian Lund och bodde ett Torp
i Gällandsborg, Elmåker. Mor
och far blevo två gånger över-
fallna av rövare och fångsla-
de. Första gången band man
dem till händer och fötter,
varföre man satte eld på hu-
set. Man var lyckades lösa ar-
mena och kunde sedan be-
frä far, varföre man även
släckte elden. Vid ett annat
örfälle hos dem tog man ett
skrin med pengar. Skrinet

fanns sedan i skogen. Min
brorsdotter läsinman Bengta
Björnsdotter hade nu i förvar.

Om beälskan och hans släkte.

— Ingeborg Håkansdotter, Eysingens
änka hade stipulat äktenskapet mel-
lan mor och far. Hon bodde i
Edsna och var grannar med mor,
som hon bjöte hem till sig,
dit hon och bjöte far. Redan
vid detta sammanträffande fick
far tycke för mor och sedan
träffades de vid kyrkan och
bekantskapsen fortsattes tills de
fick varandra.

År 1863 upphörde hembräu-
ningen, far brände till dess. I
Hälsaboda såldes konset på en

särskild dag i fänta ugg. År 1866,
Torkåret kom intet regn förrän
den 15-16 augusti. Några dagar innan
var det en stor moss och skogs-
brand i Småland, Elimåkra vid
Pinnarsen. Även orkustsborna
fingo gå vakt vid elden.

Jag började resa till Danmark
att handla korgar 1872. Sedan
blev det förbud på gäddfiskehan-
del med korgar. De fick endast
säljas i parti till handlare.
Danmarks gjorda korgar av pil,
men de voro svåra att sälja, var-
för de blevo utkoncurrerade av
örkustskorgarna. Var i Tyskland
med korgar 2 somrar.

När jag logerade på ett hotell

i Höpnenbrunn, kommit längres-
dagsmorgonen flickorna in, bes-
tade åt mig täckst och priskade
mig med ris. På den stora
Bödeldagen i maj fick inte
göras. Under Lunké Hans näst
brunna stora eldar, Lunké Hans
bloss. Där samlades folket, man
folkst för att dricka guld och
fruntimren kaffe.

4 Kärabolla bodde i beäta-
rens barndom och ungdom ett
original kallad Pelle Hår. O-
denne finns en del talssätt
upptecknade, som i bilt på
papper ej ha kunnat komma
med i denna samling.